

SAMEN

Begin jaren '80 van de vorige eeuw (!) werkte ik als "gewetensbezwaarde" op de Dienst Monumentenzorg en Stadsarcheologie van de Stad Gent. Hoe ik daar terecht gekomen ben, is op zich al een apart verhaal.

Pas afgestudeerd als orthopedagoog wilde ik mijn burgerdienst doen in het Speeltheater (huidige Kopergieterij) van Eva Bal. In die periode bestond namelijk nog de verplichte legerdienst of kon je als gewetensbezwaarde ter vervanging twee jaar burgerdienst doen, maar het Speeltheater beschikte toen nog niet over de juiste papieren om die gewetensbezwaarden in dienst te nemen. In die periode woonde ik in een gemeenschapshuis waar ook Joan Vandenhoute en zijn gezin leefden. Joan was de directeur van de Dienst Monumentenzorg en Stadsarcheologie en zijn vrouw, Marijke Huvenne, was een goeie vriendin van Eva Bal. Joan, genereus als hij was, stelde mij voor om officieel bij hem te komen werken en in 't geniep toch nog in het Speeltheater rond te hangen.

Een aantal dagen per week was ik dus op die stadsdienst en aanvankelijk wisten ik noch de medewerkers wat ik met mijn diploma orthopedagogiek voor Monumentenzorg kon betekenen. En toch, geleidelijk aan vond ik er een weg en werden die twee jaren een ontzettend belangrijke ervaring in mijn leven. Ik trok mee met de medewerkers die de stad als hun binnenzak kenden, bezocht alle wijken van Gent, leerde de geheimen achter gevels en muurtjes kennen en ik werd ook een directe getuige van de allereerste stappen in de ontwikkeling en uitvoering van de Gentse stadsvernieuwing waarvoor Joan en zijn medewerkers de grondplannen hadden getekend.

Gent was eind jaren '70 een uitgeleefd industriestadje. Grijs en grijs, de Leie, de Lieve en de Schelde waren nog open riolen, overal reden er auto's, alle pleintjes waren parkings en vele historische panden stonden leeg en te verkrotten. Tot kort daarvoor bestonden er zelfs plannen om historische wijken af te breken, pal in het centrum moderne hoogbouw op te trekken en in de waterwegen metrolijnen te leggen.

Het project "Stadsvernieuwing" had als bedoeling van Gent opnieuw een leefbare stad te maken waarbij een goed evenwicht zou worden gezocht tussen wonen – werken – vrije tijd, tussen nieuwbouw en restauratie van historische panden, tussen stenen en groen en tussen oorspronkelijke bewoners, inwijkelingen, toeristen, arm en rijk oud en jong ...

Ook na mijn burgerdienst ben ik het stadsvernieuwingproces blijven volgen en het bleef ongemeen boeiend te zien hoe Gent stapje voor stapje open bloeide. Om dat te bereiken heb je in de eerste plaats moedige stadsbesturen nodig, maar ook het engagement en de volledige medewerking van de bewoners. De dialoog opzetten tussen het bestuur en haar bewoners is niet eenvoudig maar burgemeesters als Frank Beke en Daniel Termont en hun teams waren/zijn meesterlijk in het opzoeken en aangaan van directe contacten met de inwoners van alle wijken. De fietstochten van Frank Beke doorheen de stad en zijn huis aan huis bezoeken kunnen memorabel worden genoemd.

Ik herinner mij straffe momenten onderweg: de bezetting van de Vooruit, de gevechten (soms letterlijk!) in het Patershol

© CHRIS VAN DER BURGH

ALAIN PLATEL

om het Pand te behouden, het afbreken van alle gebouwen aan de Zuid (waaronder een gezellige filmzaal, een Art Deco feestpaleis, een hotel met oude grandeur en alle groezelige dansplekken op de Kuiperskaai waar we toen nog konden uitgaan...) en in de plaats daarvan het verschijnen van wat ze in Gent al snel het paleis van Ceausescu gingen noemen... De eerste poging om een deel van de stad verkeersvrij te maken, het bouwen van de ondergrondse parkings aan de Kouter, Vrijdagmarkt en het Sint- Pietersplein, het heraanleggen van de Korenmarkt, de Gras- en Korenlei, de deining rond het Forum dat nu De krook is geworden, het dispuut rond de Schaapstal (Stadshal)...

Ik heb de voorbije 30 jaar gezien hoe Gent langzaam transformeerde naar wat men terecht één van de prachtigste Vlaamse steden noemt, waar dat evenwicht tussen wonen – werken – vrije tijd langzaam wordt gevonden. Er is nog ontzettend veel mogelijk én nodig, maar het is precies dat trage maar zorgvuldig wordingsproces wat de geschiedenis van een stad maakt.

Momenteel trekt Gent het voortouw in het verder uitbreiden van de zones waarin de auto zoveel mogelijk wordt geweerd (persoonlijk denk ik zelfs dat de huidige plannen nog niet ver genoeg gaan!). Dat lijkt mij de evidentie zélf, zéker wanneer we beseffen dat we er alles aan moeten doen om het milieu te redden voor de volgende generaties. En toch zijn er nog die op de rem willen gaan staan. Dat men probeert om tóch nog een volksraadpleging te organiseren maanden nadat het circulatieplan al is ingevoerd én nadat is gebleken dat er onvoldoende handtekeningen werden verzameld, lijkt mij dan ook een absurd idee. Als we bovendien weten dat het organiseren van zo'n referendum de stad om en bij de 1 miljoen euro zou kosten, dan durf ik hierbij de initiatiefnemers dringend vragen om deze claim te laten vallen (die 1 miljoen euro zijn zo hard nodig voor zoveel andere zaken: de voortdurende en dringende armoedebestrijding is er bijvoorbeeld één van). Ik wil hen uitnodigen om samen te werken met alle mensen die op dit ogenblik nadenken over creatieve oplossingen voor de (eventuele) problemen die zijn ontstaan naar aanleiding van de invoering van het nieuwe circulatieplan. Dat blijken er toch een pak minder te zijn dan oorspronkelijk werd gevreesd, dus er zal nog veel tijd overblijven om samen terraskes te doen!

Alain Platel, les ballets C de la B

Alain toert momenteel met twee voorstellingen: 'Nicht schlafen' (volgend seizoen in Gent, nu op Europese toer) en 'En avant, marche!' – een samenwerking met Frank Van Laecke (in juni in Canada)